01/02/2023

Ψηφιακή ξενάγηση στο Μουσείο Βυζαντινού Πολιτισμού στη Θεσσαλονίκη (ΦΩΤΟ)

/ Παιδεία και Πολιτισμός

Στη Λεωφόρο Στρατού στη Θεσσαλονίκη βρίσκεται το Μουσείο Βυζαντινού Πολιτισμού. Ο επισκέπτης με την είσοδό του ενημερώνεται για τη νέα ψηφιακή και διαδραστική εμπειρία που προσφέρει πλέον το Μουσείο αλλά και για τις δωρεάν εφαρμογές τις οποίες έχει τη δυνατότητα να κατεβάσει στο κινητό του για την ψηφιακή του ξενάγηση.

Ο επισκέπτης εάν δεν διαθέτει κινητό ή δεν έχει τη δυνατότητα να κατεβάσει τις εφαρμογές, μπορεί να δανειστεί -αφήνοντας κάποιο προσωπικό του έγγραφο ως εγγύηση, φορητές συσκευές που παραχωρεί το μουσείο, στις οποίες είναι

διαθέσιμη η ξενάγηση στα ελληνικά και άλλες δέκα γλώσσες. Επίσης, αν έχει πρόβλημα ακοής, έχει τη δυνατότητα να πάρει ειδική συσκευή για ξενάγηση στην ελληνική νοηματική γλώσσα. Τέλος, αν αντιμετωπίζει προβλήματα όρασης, είναι διαθέσιμη εφαρμογή ακουστικής ξενάγησης με χρήση πιστοποιημένων φορητών συσκευών.

Στα σχεδόν 3.500τ.μ. παρουσιάζονται μέσω αυθεντικών εκθεμάτων -που προέρχονται κυρίως από τη Θεσσαλονίκη και τη Μακεδονία, πτυχές του βυζαντινού και μεταβυζαντινού πολιτισμού, μέσα από επιμέρους θεματικές. Εκτίθενται χιλιάδες αρχαιολογικά αντικείμενα, κειμήλια και έργα τέχνης από τα δεκάδες χιλιάδες που περιλαμβάνονται στις συλλογές του, τα οποία χρονολογούνται από τον 2ο έως και τον 20ο αι. μ.Χ.

Η ξενάγηση στις αίθουσες του μουσείου και η εμπειρία που ζωντανεύει

Στις τρεις πρώτες -από τις συνολικά έντεκα, αίθουσες της μόνιμης έκθεσης, θα δει αναφορές στην παλαιοχριστιανική ή πρωτοβυζαντινή περίοδο (4ος-7ος αι.), από την ίδρυση της **Κωνσταντινούπολης** από το **Μ. Κωνσταντίνο** στα 330 και τη μεταφορά σε αυτή από τη **Ρώμη** της έδρας της ρωμαϊκής αυτοκρατορίας.

Στην πρώτη αίθουσα, προσεγγίζονται η αρχιτεκτονική, ο διάκοσμος, τα λειτουργικά σκεύη και αντικείμενα ενός παλαιοχριστιανικού ναού μέσω του βασικού τύπου της ξυλόστεγης βασιλικής. Ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσιάζουν τα μαρμαροθετήματα, οι πλάκες ορθομαρμάρωσης και τα ψηφιδωτά από τους ναούς του **Αγίου Δημητρίου** και της Αχειροποιήτου, οι διακοσμήσεις ενθετικής τέχνης από μάργαρο, οι υαλοπίνακες, οι τοιχογραφίες, τα αρχιτεκτονικά μέλη (θωράκια,

κιονόκρανα, επίκρανα) και τα λειτουργικά σκεύη.

Στην έκθεση της δεύτερης αίθουσας, με κέντρο το τρικλίνιο, τον χώρο υποδοχής ενός πλούσιου σπιτιού της **Θεσσαλονίκης,** αναπτύσσονται θεματικές που αναδεικνύουν τον ρόλο της πόλης ως οχυρωμένου οικιστικού συνόλου, με το δημόσιο και ιδιωτικό βίο, τις επαγγελματικές δραστηριότητες, την οικονομική ζωή, το εμπόριο, τα εργαστήρια, την κατοικία και τον εξοπλισμό της (κεραμικά και γυάλινα σκεύη), τις δραστηριότητες του σπιτιού (υφαντική, μαγειρική) τα είδη ένδυσης και καλλωπισμού.

Τέλος στην τρίτη παρουσιάζεται η τυπολογία των τάφων των εκτός των τειχών νεκροταφείων της **Θεσσαλονίκης,** οι επιτύμβιες επιγραφές, τα αντικείμενα που συνόδευαν το νεκρό, τα αντικείμενα νεκρικής λατρείας, και το εξαιρετικά σπάνιο και μοναδικό σύνολο ταφικής ζωγραφικής που εικονογραφεί με θαυμαστό τρόπο την πορεία μετάβασης από την αντίληψη για τη μεταθανάτια ζωή της ύστερης

αρχαιότητας σε έναν παραδεισένιο τόπο υλικής ευημερίας και τις επιβιώσεις από τον αρχαίο κόσμο στα ταφικά έθιμα και τη διακόσμηση έως τον τελικό θρίαμβο του Σταυρού με την επικράτηση της νέας θρησκείας και κοσμοθεωρίας για την τελική κρίση και την ανάσταση των νεκρών.

Κάποια από τα εκθέματα αυτά θα ζωντανέψουν. Η θέασή τους από το φακό του κινητού τηλεφώνου, σβήνει τα σημάδια των αιώνων που πέρασαν από πάνω τους και εμφανίζονται στην αρχική τους μορφή. Σε άλλες περιπτώσεις εμφανίζεται η χρήση που είχαν στο παρελθόν. Για παράδειγμα, ένα μαρμάρινο επίθημα κιονοκράνου, που μετατράπηκε σε στόμιο πηγαδιού, επιστρέφει στην εποχή που χρησιμοποιούνταν ως τέτοιο και ο επισκέπτης βλέπει μπροστά του μέσα από την κάμερα της εφαρμογής τα σχοινιά που ανεβοκατεβάζουν τα γεμάτα νερό δοχεία. Κατεβάζοντας το κινητό, βλέπει ζωντανά μπροστά του τα σημάδια που άφησαν τα σχοινιά, τα οποία κατάφεραν να χαράξουν το μαρμάρινο σώμα του.

Την ίδια ώρα, ο ...ξεναγός, που χωράει στην παλάμη του επισκέπτη, δεν κουράζεται να δίνει αναλυτικές πληροφορίες είτε για την αίθουσα στην οποία βρίσκεται ή για τις επιμέρους ενότητες αυτής. Αρκεί να σκανάρει το QRCode που είναι στο χώρο ή στο έκθεμα με την ειδική σήμανση ή να πληκτρολογήσει στη φορητή συσκευή τον αριθμό που αναγράφεται εκεί.

Εκτός από τα κείμενα συγγράφηκαν όλο το προηγούμενο διάστημα, ηχογραφήθηκαν και ακούγονται στην ξενάγηση του επισκέπτη, πολλά από τα εκθέματα φωτογραφήθηκαν, βιντεοσκοπήθηκαν, και αναπτύχθηκαν πάνω τους 3D μοντέλα. Τα εκθέματα αυτά, που ο επισκέπτης βλέπει ζωντανά, έχει επίσης τη δυνατότητα να περιεργαστεί ακόμη περισσότερο μέσω της εφαρμογής στο κινητό του, ζουμάροντας στο σημείο που επιθυμεί, περιστρέφοντας το αντικείμενο, φωτίζοντάς το από διαφορετικές γωνίες και διαβάζοντας ειδικές λεπτομέρειες για κάποια από τα σημεία του.

Αντίστοιχες εμπειρίες θα ζήσει ο επισκέπτης και στις επόμενες αίθουσες, όπου θα γνωρίσει μέσω γενεαλογικών δέντρων, νομισμάτων, νομισματικών θησαυρών και σφραγίδων τις δυναστείες του Βυζαντίου από τα χρόνια του **Ηρακλείου (610-641)** έως την **Άλωση της Κωνσταντινούπολης** (1453) αλλά και το αμυντικό σύστημα της **βυζαντινής αυτοκρατορίας**, την οργάνωση της πόλης – κάστρου

και την καθημερινή ζωή και παραγωγή μέσα και έξω από αυτό. Η επόμενη αίθουσα φιλοξενεί αντιπροσωπευτικά έργα της τέχνης της υστεροβυζαντινής περιόδου, όπως εικόνες τοιχογραφίες, μαρμάρινες ανάγλυφες εικόνες, γενικότερα είδη λατρευτικής αλλά και καθημερινής χρήσης και έπονται οι αίθουσες που φιλοξενούν σπάνιες συλλογές, με χαρακτικά, 18ου και 19ου αι., ξύλινες και χάλκινες μήτρες, αντικείμενα που χρονολογούνται από τους προϊστορικούς χρόνους έως και τον 19ο αι., κυρίως με βυζαντινές και μεταβυζαντινές εικόνες, αλλά και δείγματα εκκλησιαστικής χρυσοκεντητικής του 17ου αιώνα, λειτουργικά βιβλία και δείγματα εκκλησιαστικής αργυροχοΐας.

Η ξεχωριστή διαδραστική, ψηφιακή εμπειρία στο Μουσείο Βυζαντινού Πολιτισμού, είναι αποτέλεσμα του έργου *«Το ψηφιακό Μουσείο Βυζαντινού Πολιτισμού: από την εικόνα στην εμπειρία. Δράσεις αναβάθμισης της διάδρασης και της εμπειρίας επίσκεψης στο Μουσείο Βυζαντινού Πολιτισμού»*, με Κωδικό ΟΠΣ 5029874, Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Κεντρική Μακεδονία 2014-2020», που υλοποιήθηκε πραγματοποιώντας δράσεις που ανταποκρίνονται στις σύγχρονες ανάγκες του ίδιου του Μουσείου και του παγκόσμιου κοινού του.

Πληροφορίες: ΑΠΕ – ΜΠΕ